

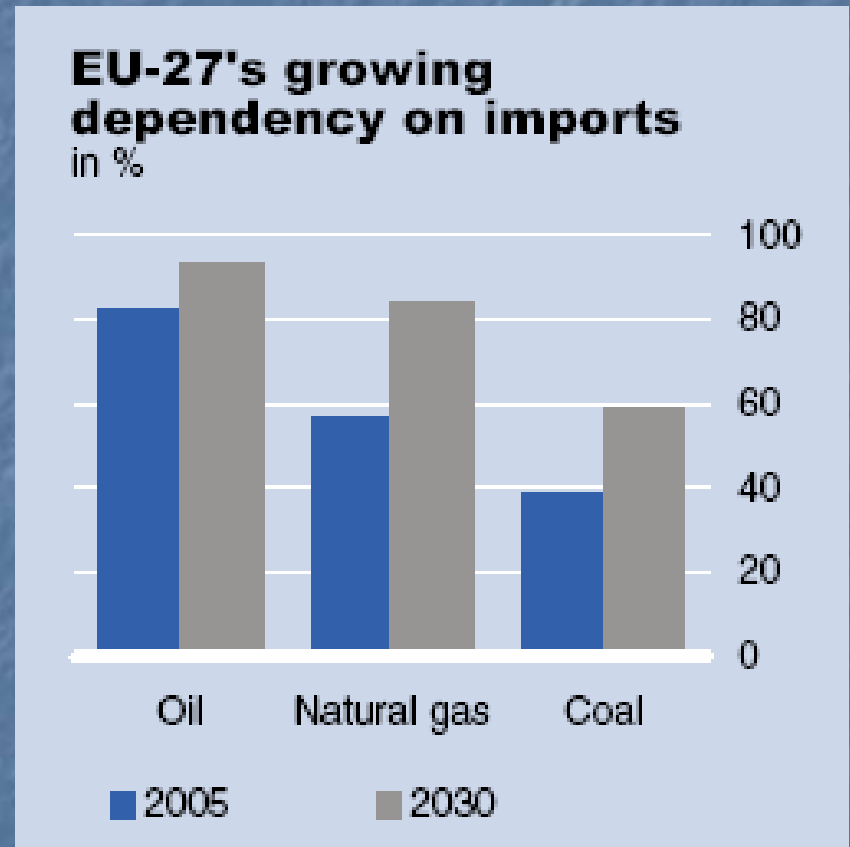
Evropská energetická politika

Filip Černoch

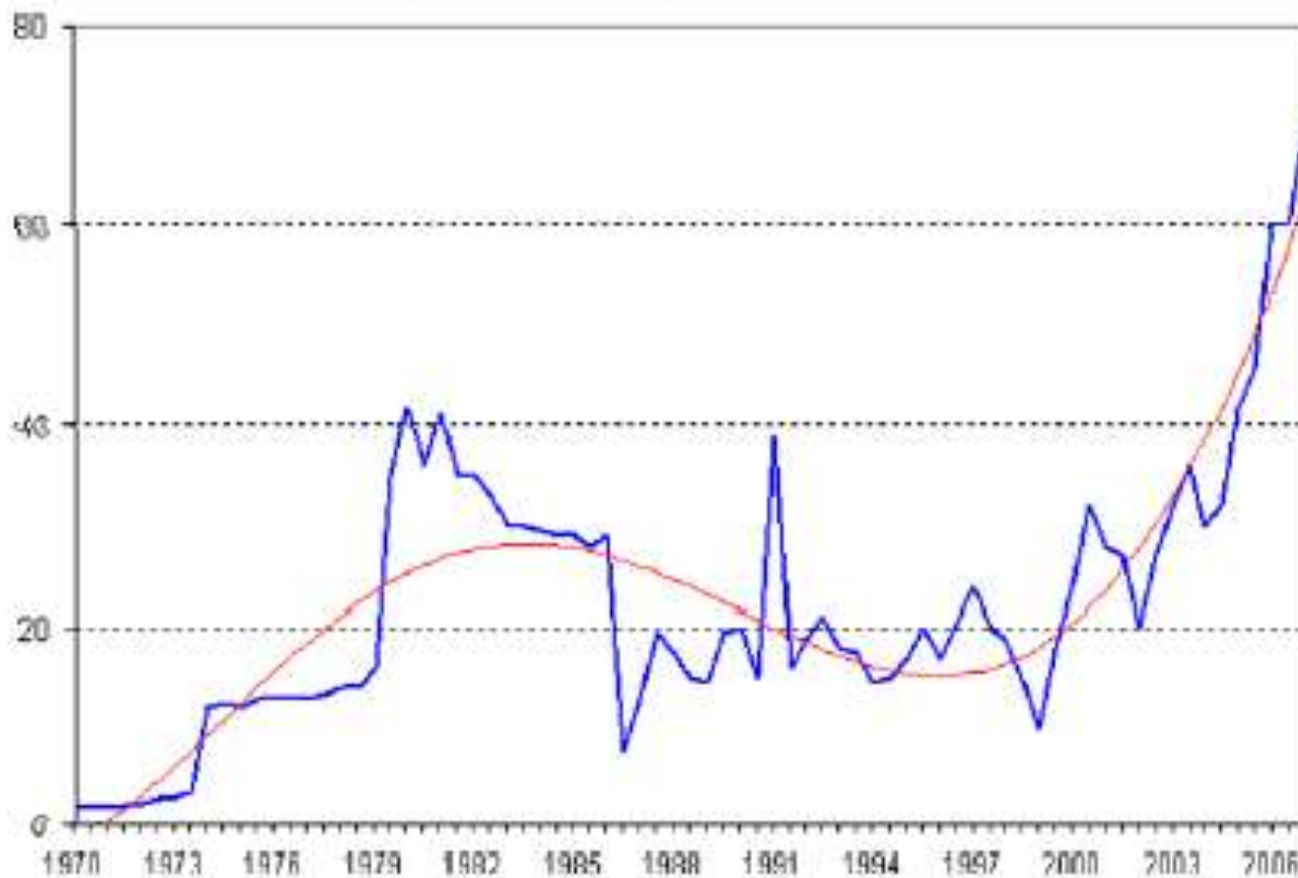
„Evropská unie bude energetickou unií, nebo nebude vůbec“ – Kepler, J.-H.

Do soběstačnosti daleko

- Cena ropy od konce 90s vzrostla více než desetinásobně
- Růst závislosti na dovážených zdrojích – omezené vlastní zdroje
- Obecně růst spotřeby energií

Cena ropy na světových trzích (USD/barel)

Zdroj: EIA, WTRG, www.oilmarketreport.org

Nikoliv modrá, spíše zelená

- Rostoucí diskuse nad ekologickými aspekty energetiky.
- „Podle současných odhadů by emise CO₂ měly vyšplhat do roku 2030 celosvětově o 55%“.

„Pokud nebude během následujících 20 – 30 let podniknuta žádná zásadní akce, naše enviromentální politika bude neudržitelná a naše vnější energetická závislost vzroste na 70%, v případě ropy až na 90%. Tato situace nás činí zranitelnými, obzvláště s ohledem na naši ekonomickou závislost na určitých druzích energie, jako je plyn a ropa a na určitých exportních zemích; v případě plynu jde o Rusko a v případě ropy o Blízký východ.“

Místopředsedkyně EK a (bývalá) komisařka pro dopravu a energii Loyola de Palacio (2002).

Poválečný vývoj

- *„Druhá světová válka zanechala kontinentální Evropu v troskách, se zničenou většinou jejího průmyslu a infrastruktury, se sovětskou armádou nachystanou izolovat východní regiony od západu a s potenciálně nejsilnějším státem hořce vyčerpaným ... Do poloviny padesátých let západní Evropa povstala z popela a nastoupila cestu obdivuhodného ekonomického rozsahu. Transformovaný energetický mix byl jednou ze složek tohoto zotavení....“ Clark, J.-C.*

ESUO

- 51, resp. 52. De jure společný trh s uhlím a ocelí.
- Uhlí cca 80% spotřeby primárních energetických zdrojů v Evropě.
- VÚ nikoliv dirigistický, ale spíše se soustřeďující na podporu a usnadnění obchodu.
 - Mírná zima 58-59 a přebytek uhlí – neúspěch VÚ kvůli postoji FR a Něm.
 - Podobně později debata o národních podporách, odmítnut systém společného nástroje.
- Od 58 význam uhlí klesá, 69 už dominuje ropa.

EURATOM

- Víra, že jádro bude právě ten zdroj energie, nutný pro další ekonomický rozvoj Evropy.
- Tření mezi FR a Něm a It na druhé straně.

Nástup ropy

- V roce 1950 tvoří ropa zdroj 14% spotřebované energie, v roce 1972 už jde o 60%. (85% z Blízkého východu).
- EC ale nijakým způsobem ropu neřeší.
- **První ropná krize** – nejednotnost a především nepřípravenost Evropy.
- Vytvoření IEA.
- Později opět utlumení celé problematiky

80s - Stagnace

Perioda 1985 - 1995

- Posun od bezpečnostních mechanismů k zajištění dodávek ropy k společnému energetickému trhu
- **SEA 87**
 - Competition and transparency vs. národní monopoly a uzavřené trhy.
- Přibývají i otázky environmentální (daň na produkci CO₂), řešení nedostatku elektřiny, obecně se rozšiřuje rozsah energ.politiky EC.
- Válka v zálivu tlačí na členství v IEA, energetické problémy SVE volají po Energetické chartě, mezinárodní povaha environmentálních otázek tlačí na formulaci jednotného postoje.

Dopad na tvorbu společné energetické politiky

- *„Od roku 1988 – 1995 práce na vývoji společného energetického trhu pokračují, navzdory široké opozici ze strany zájmových skupin energetického průmyslu a dokonce vlád. Ačkoliv totiž vlády podporují ideu tohoto trhu, mají silnou nedůvěru k těm opatřením ovlivňujícím jejich domácí energetický sektor. Jinými slovy podporují celkovou ideu, protože vidí její potenciál v energetickém obchodu, avšak nechtějí ztratit národní kontrolu nad energetickou politikou“*
- J. Matláry

Nové vnímání EK v oblasti IEM

- Přístup třetí strany (byť v měkčí formě) znamená uznání role EK v formování podmínek pro jeho vytváření a kontrolu – další pravomoce
- Nové kompetence pro EK v souvislosti s budováním energ. infrastruktury, transevropské sítě.
- Od 90 zintenzivnění snah EK nejen omezit, ale úplně potlačit monopoly
- Energetický průmysl vnímá EK jako jednoho z hlavních hráčů, mise v Bruselu.

Neukončený vývoj

- Existuje na komunitární úrovni, nicméně drtivou většinu pravomocí kontrolují státy.
- Citlivé téma – obava z přesunu pravomocí na nadnárodní úroveň, z ohrožení národních šampiónů, ze zásahů do národních energetických strategií (jádro). Snaha vyjednávat si dodávky individuálně.